

Anna Petlanová, maturitní ročník 1950

Vážený a milí přátelé,

Můj dnešní příspěvek se týká letošních maturit, přestože od nich uplynulo už pár měsíců. Vedou mne k tomu 2 události: Za prvé moje vnučka v květnu dovedla svůj gymnaziální boj do vítězného konce.

A s tím souvisí i druhý podnět. Zúčastnila jsem se slavnostního předávání maturitních vysvědčení čerstvým absolventům školy. Tato slavnost se konala v aule historické budovy gymnázia. Snad to zavínil génius loci - vstupovala jsem do budovy s posvátnou úctou (málem jako když vstupujeme do Národního divadla). Dnes se to už nenosí, ale moje generace je asi sentimentálně staromódní.

Kdysi jsem v této škole maturovala. A v té aule, kde se slavnost konala, jsem psala tu nezapomenutelnou písemku z jazyka latinského. Naštěstí tenkrát neexistoval Cermat, a tak maturitní zkoušky dopadly, pokud se pamatuji, ku všeobecné spokojenosti. Dávno již tomu – je to bezmála neuvěřitelných 70 let.

Jak mnoho se od té doby změnilo. Přiznám se, že jsem zcela nepronikla do systému stávajících maturit. „Za nás“ každý odmaturoval ze čtyř předmětů během jednoho půldne a každý se hned dozvěděl, zda a jak uspěl a je-li tedy už dospělý. Dnešní maturitní zkoušky jsou rozloženy do několika dnů, snad i týdnů. I příslušné maturitní názvosloví je pro mou generaci poněkud nezvyklé: státní maturita, profilová část, didaktické testy, centrální hodnocení písemných prací, minimální počet slov, obhajoba... Během oné slavnosti jsem zaznamenala další změny. Vypozorovala jsem například, že délka sukní u dívek se velmi, ale velmi zkrátila. (A vývoj v tomto směru bezpochyby ještě není u konce.) Vlasy se značně prodloužily, nohavice kalhot zúžily. Podpatky dosáhly závratné, téměř životu nebezpečné výšky. Díky vynálezu elastanu či lykry lze se nasoukat do šatů i o dvě čísla menší ch (nejlépe zděděných po mladší sestře). A výstřihy, lze-li to tak nazvat, se odvážně mnohonásobně zvětšily. (Některé modely dokonce neměly vůbec žádný výstřih!)

Mladí absolventi oblékli tradiční černý oblek z tanečních (zvaný kvádro), který jim nesmírně slušel. Vypadali mužně, i když mladistvě, elegantně, inteligentně. Tito hoši, až si jednou půjdou pro ministerské nebo státní vyznamenání, určitě nepřijdou ve fleesové mikině.

Všechno se změnilo, všechno je jiné. Jen jedno zůstalo: Byli krásní tito mladí lidé, asi jako my tenkrát za oněch časů... (I když připouštím, že bychom dnes my - maturantky z padesátých let minulého století v šatech z černé podšívky a s bílým límečkem u krku vedle dnešních maturantek vyzněly poněkud usedle a fádňě.)

Ale vraťme se k onomu slavnostnímu podujetí. Zahájeno bylo velmi příhodně a vtipně. Trio, vedené profesorem Tomalou zahrálo a zazpívalo známou slováckou „Daj ňa, mamičko, daj ňa do školy, nech sa naučím čítat litery...“ Druhou píseň jsem neznala. Volně reprodukuji: Už máme všechno poděláno, co teď budeme dělat, lehneme si do postýlky... (Moje vnučka tak skutečně učinila a po maturitě vydržela v postýlce ležet celý týden.) Následovala samozřejmě studentská hymna Gaudeamus.

Slova se postupně ujímali pedagogové i hosté i mluvčí absolventů. Velmi mě potěšilo, že se pan ředitel ve své řeči pochvalně zmínil o našem hnutí stařešinů a absolventy informoval, pravda, poněkud předčasně, že za 50 let i oni budou přijímáni mezi stařešiny našeho gymnázia. Bývala bych jim ráda připomněla, že dle naší zkušenosti těch 50 let uteče jako voda, chtěla jsem je taky ujistit, že se dostanou do dobré společnosti a že se nemusí obávat, že se tímto aktem najednou stanou starými. Vždyť tady o věk vůbec, ale vůbec nejde. Věk – to je přece jenom nějaké číslo, které nás opravňuje používat bezplatně MHD a mít slevu na dráze. A naše každoroční setkávání (letos už 52.) – to není jen nostalgické vzpomínkové matiné. Je to taky úcta k tradici, udržování historické paměti a možnost uvědomit si a prožít pocit sounáležitosti.

To je, oč tu běží!

I když jsme stařešinové, můžeme zůstat mladí třeba až do smrti.– Když budeme chtít.

Atmosféra v aule byla slavnostní i studentsky přívětivá a mladistvá. Ale něco mi přece jen chybělo. Pokusím se to nyní napravit. Chci poděkovat této škole, že učí naše děti a vnuky moudrými býti a dává jim to nejdůležitější, co jim může dát – vzdělání.

A vzdělání, jak často a rádi citujeme, je to, co nám zůstane, když všechno, čemu jsme se ve škole učili, zapomeneme. Chtělo se mi tenkrát v aule popřát letošním absolventům, aby jim vzdělání pomohlo najít v životě takové uplatnění, jaké si přejí, které jim přinese – teď asi čekáte, že řeknu – hodně peněz – to taky, ale hlavně pocit uspokojení a tím radost a štěstí.

(Ještě maličkost – je to můj ryze osobní, niterný poznatek. Zjistila jsem totiž, že v aule gymnázia je příšerná akustika. Nerozuměla jsem téměř ničemu, přestože jsem si prozíravě sedla do první řady. Buď to byla ta akustika - nebo je taky možné, že se můj sluch opět zhoršil. Obávám se, že to bude to druhé.)

Děkuji za pozornost a přeji pěkný sváteční den.